

Position Paper - Besluit Toekomst Pensioenen

De Consumentenbond heeft enkele bezwaren tegen de huidige voorstellen in de Wet Toekomst Pensioenen en het Besluit Toekomst Pensioenen. Wij mengen ons niet in de discussie over arbeidsvoorwaarden, maar constateren wel dat pensioen steeds meer een kwestie wordt waarin instemming en keuzes van consumenten een centrale rol zou moeten krijgen. In dit position paper halen wij twee belangrijke zaken aan die verbeterd moeten worden:

1. **Systeem van inspraak.** De Consumentenbond hecht sterk aan individueel bezwaarrecht en wil het voorgestelde systeem van inspraak verbeteren, omdat het voorliggende systeem van inspraak de consument niet genoeg betreft.
2. **Keuzemogelijkheden.** Afzien van dit bezwaarrecht moet daarnaast gecompenseerd worden door: zowel meer waarborgen in te bouwen die verzekeren dat iedereen gehoord wordt en in staat stelt een goed oordeel te vormen over de totstandkoming van de persoonlijke pensioenpot, als de keuzemogelijkheden verregaand verruimen om de deze pot te besteden.

1. Systeem van inspraak

In de Memorie van Toelichting WTP staan 6 punten genoemd die het individuele bezwaarrecht bij een interne collectieve waardeoverdracht vervangen door een systeem van inspraak. Er zijn diverse toetsmomenten ingebouwd, maar wij zien de kans dat deze daadwerkelijk ten goede komen aan de consument klein. Consumenten zijn er in elk geval niet of nauwelijks bij betrokken. Wij zien dit graag anders uitgewerkt en opgenomen in het BTP:

Punten a (hoorrecht) en c (versterking rol fondsorganen)

- Gewezen deelnemers ('slapers') hebben zich op dit moment nog nauwelijks verenigd. De Consumentenbond pleit ervoor om deze groep een wettelijke waarborg te geven dat zij vertegenwoordigers krijgen in de verantwoordingsorganen van pensioenfondsen, zodat zij ook kunnen meebeslissen over de keuzes die voor het invaren gemaakt worden.

Punten e (verbodsbevoegdheid DNB) en f (geschillenbeslechting)

- Tussen de globale toetsing door DNB en de specifiek uitgewerkte klacht die voor bindend advies terecht komt bij de nieuwe geschilleninstantie gaapt een enorm gat. Hoe krijgt de consument inzage in de totstandkoming van zijn pensioenpot? Dit missen wij in de voorliggende uitwerking.
- De Consumentenbond wil dat de toezichthouder de wijze waarop elk fonds de overgang realiseert, toetst op volledigheid en zorgvuldigheid op basis van openbare en heldere criteria en dat het resultaat van deze toetsen openbaar wordt gemaakt.
- De Consumentenbond wil dat het pensioenfonds zorgt voor een helder overzicht van oude en nieuwe aanspraken, op een nader te bepalen uniforme en begrijpelijke manier. Tevens willen wij dat de pensioenfondsen hun eigen kosten (de overhead) op een toegankelijke en begrijpelijke manier publiceren. Wij zouden graag zien dat toezichthouder AFM deze kosten toetst en een verbodsbevoegdheid krijgt om bij onvoldoende transparantie in te grijpen.
- De Consumentenbond wil dat er uniforme handvatten komen zodat men zelf in staat is te controleren of het overzicht klopt. De Consumentenbond wil dat iedereen terecht kan bij een nog op te richten onafhankelijk pensioenloket, waar kosteloos een second opinion kan worden gevraagd en iedereen terecht kan met vragen over het invaren. Dit loket helpt de consument bij het uitvragen van informatie over de totstandkoming van de pensioenpot en/of geeft daarvoor handvatten in de vorm van checklists die naar het pensioenfonds opgestuurd kunnen worden.
- De Consumentenbond wil dat het mogelijk wordt om klachten en bezwaren in te dienen bij de Stichting Geschillen Commissie voor een onafhankelijke uitspraak in het geval iemand het oneens is met de uitkomst. De SGC pensioencommissie kan worden geïntegreerd in het pensioenloket.

2. Keuzemogelijkheden

De Consumentenbond constateert dat er daarnaast beperkte keuzemogelijkheden voor deelnemers zijn opgenomen. Dit is niet conform de intenties van de stelselwijziging. Vooraf is namelijk aangegeven dat het pensioen persoonlijk moet worden, inclusief keuzemogelijkheden voor de deelnemer. Zeker in het solidaire pensioencontract zijn de keuzemogelijkheden nauwelijks anders dan in het huidige stelsel. Dit moet anders: wij pleiten voor meer keuzemogelijkheden voor deelnemers in de pensioenregeling, met name bij de besteding van de pensioenpot:

- Zodra het pensioen ingaat, moet de consument grotendeels zelf kunnen bepalen wat zij met het geld doen. Het laten staan bij het pensioenfonds is een optie, maar bijvoorbeeld ook een lijfrente nemen. Een groter deel dan de huidige voorgestelde 10% moet derhalve vrij te besteden zijn.
- Er moeten ook mogelijkheden zijn om een nieuwe partner aan te wijzen nadat het pensioen ingegaan is.
- Een grote groep consumenten kan baat hebben bij de mogelijkheid om pensioen tijdelijk uit te keren, onder voorwaarde dat zij later niet onder het bestaansminimum belanden.

Door bovengenoemde aanpassingen te verwerken zou de Consumentenbond er meer vertrouwen in hebben dat de consument gehoord en betrokken wordt in de totstandkoming van de pensioenpot en keuzemogelijkheden krijgt in de besteding.